

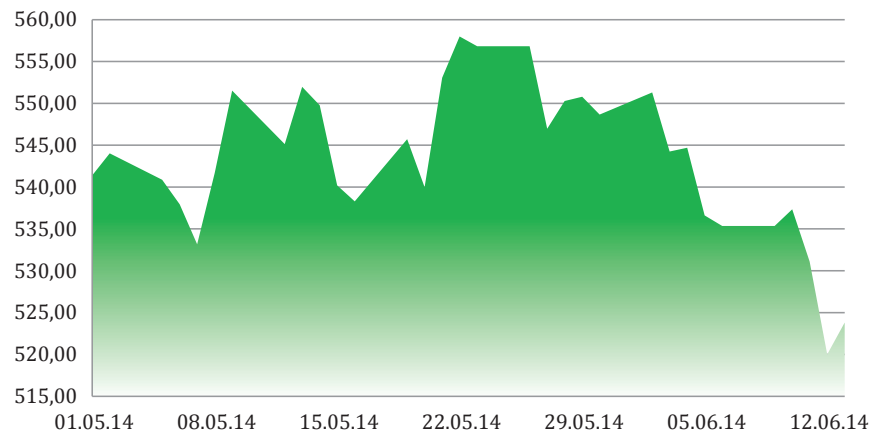
автор | Максим Павлушенко,
аналітик ринку
олійних культур

Аналітичний огляд ринку олійних культур за червень 2014 р.

Соєві боби

Починаючи з останньої декади травня на світовому ринку соєвих бобів спостерігався понижувальний ціновий тренд. Зниження цін на сою насамперед відбувалось за рахунок сприятливих погодних умов на території Середнього Заходу в США, де вирощується основна частина американської сої. На середину червня близько 75% посівів соєвих бобів знаходилося у відмінному та хорошому стані, що значно перевищує минулорічний показник. Додатковий натиск на ціновий рівень соєвих бобів здійснював щомісячний звіт МСГ США, в якому оцінка світових запасів була підвищена. За останні місяці Китай суттєво знизив закупки американської сої, що також негативно позначається на цінах. Інвестиційні фонди протягом першої половини червня масово виходили з довгих позицій, це, безсумнівно, приводило до ослаблення цінового рівня. Зниження цін на сою було обмежено високим попитом з боку переробників у США. У червневому звіті МСГ США оцінку світового виробництва соєвих бобів було незначно підвищено на 200 тис. т – до 300 млн т. Урожай американської сої очікується на рівні 98,9 млн т, що на 9,3 млн т більше, ніж у сезоні 2013/14 МР. Виробництво соєвих бобів у Бразилії оцінюється на рівні 91 млн т, Аргентині – 54 млн т. Світовий експорт соєвими бобами в 2014/15 МР складе 112,3 млн т, що на 1,4 млн т більше, ніж у поточному маркетинговому році. Бразилія знову залишиться на першому місці по експорту цієї олійної культури – 45 млн т. Сполучені Штати Америки поставлять на світову арену 44,2 млн т сої. Оцінка імпорту сої Китаєм у червневому

Соєві боби, СВOT, USD/т

звіті залишилась на тому само рівні, що й місяцем раніше – 72,5 млн т. Оцінку кінцевих запасів соєвих бобів в 2014/15 МР було підвищено на 0,7 млн т – до 82,9 млн т. Найвищий показник кінцевих запасів сої спостерігатиметься в Аргентині – 31,7 млн т. **Наш прогноз.** Протягом липня котирування соєвих бобів на біржі СВOT, найімовірніше, продовжуватимуть демонструвати низхідну цінову тенденцію, що буде викликано перспективами рекордного виробництва в США. Як ми уже заявляли, на сьогоднішні погодні умови на Середньому Заході є практично ідеальними для посівів сої. Уже протягом наступних тижнів найближчі котирування сої можуть знизитись до рівня 500 \$/т.

Світовий баланс соєвих бобів, млн т

	2013/2014	2014/2015*	%
Кінцеві запаси			
Світові	67,168	82,884	23,40
Аргентина	28,554	31,656	10,86
Бразилія	17,905	24,305	35,74
Китай	13,698	13,498	-1,46
Україна	0,274	0,325	18,61
Виробництво			
Світове	283,788	299,995	5,71
США	89,507	98,929	10,53
Бразилія	87,500	91,000	4,00
Аргентина	54,000	54,000	0,00
Україна	2,774	3,200	15,36
Імпорт			
Світовий	107,381	108,678	1,21
Китай	69,000	72,000	4,35
ЄС-28	12,450	12,500	0,40
Мексика	3,650	3,740	2,47
Україна	0,010	0,010	0,00
Споживання			
Світове	239,089	248,448	3,91
Китай	68,350	72,500	6,07
США	46,266	46,675	0,88
Аргентина	37,300	39,800	6,70
Україна	1,250	1,350	8,00
Експорт			
Світовий	110,992	112,326	1,20
Бразилія	45,500	45,000	-1,10
США	43,545	44,225	1,56
Аргентина	9,000	9,000	0,00
Україна	1,550	1,800	16,13

* – прогноз USDA

Фактори зростання:

- дуже низькі запаси сої в США;
- високий темп переробки соєвих бобів у США.

Фактори зниження:

- ліквідація довгих позицій інвесторами;
- сприятливі погодні умови на території Середнього Заходу в США;
- зниження попиту на американську сою;
- перспективи рекордного виробництва сої в США;
- висока пропозиція сої з південно-американських країн.

Український ринок

Протягом звітного періоду на українському ринку соєвих бобів не спостерігалось значної торговельної активності. Головними гравцями на ринку виступали переробні підприємства, оскільки експортери не могли перебити їх ціни. За рахунок цього експорт української сої за останні місяці практично зупинився, оскільки дешева соя з Південної Америки зробила наш товар неконкурентоздатним на світовій арені. Зазначимо, що в поточному сезоні ціни на сою в Україні досягли свого історичного максимуму на фоні девальвації гривні та високого попиту з боку переробних підприємств.

Закупівельні ціни на сою протягом звітного періоду практично не змінились. Учасники ринку в більшості регіонів повідомляли про достатню кількість пропозиції сої на ринку. Проте на сході й у центрі деякі переробники заявляли про труднощі із закупівлею сої. Рівень закупівельних цін на сою на умовах СРТ-завод розмістився в діапазоні 6400–6600 грн/т. Хоча зауважимо, що в деяких західних та північних областях переробники декларували дещо нижчий рівень – 6200–6300 грн/т.

Наш прогноз. У липні на українському ринку соєвих бобів ми не очікуємо якихось суттєвих цінових змін. Торгівля буде знаходитись на низькому рівні, оскільки більшу частину сої вже або перероблено або експортовано.

Ціни попиту на сою в Україні, EXW, грн/т

Зазначимо, що зниження цін буде обмежене низькою пропозицією товару.

Насіння ріпаку

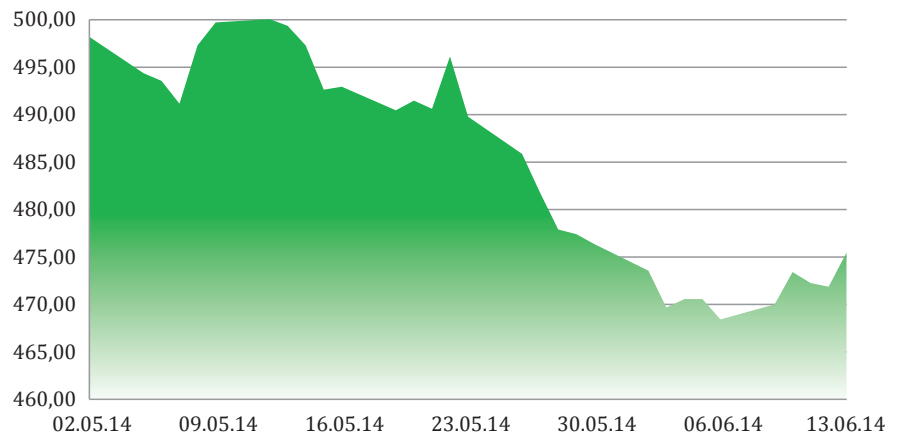
У першій половині червня котирування ріпаку на товарній біржі NYSE Liffe (Париж) демонстрували понижувальну цінову тенденцію, яка була викликана низхідним трендом на ринку соєвих бобів та хорошими перспективами виробництва ріпаку в країнах Європи. Додатковий тиск на ціновий рівень ріпаку здійснювало приближення нового сезону. 9 червня найближчі котирування ріпаку знизились до 468 \$/т, що стало мінімальним значенням починаючи з січня поточного року. Проте після цього ціни почали незначно

зміцнюватись, що було викликане технічними факторами, оскільки ринок був сильно перепроданим.

В останньому звіті МСГ США оцінку світового виробництва ріпаку в 2014/15 МР було незначно підвищено, і склала вона 69,1 млн т. Виробництво ріпаку в країнах ЄС-28 було підвищено на 0,5 млн т – до 22 млн т. Основним експортером ріпаку в світі наступного сезону залишиться Канада – 8,2 млн т.

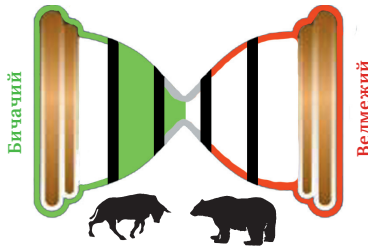
Наш прогноз. Подальший тренд на світовому ринку ріпаку, найімовірніше, і далі буде понижувальним. Оскільки фундаментальних факторів, які б змогли надати підтримку ринку практично немає. В країнах Європейського Союзу очікується

Насіння ріпаку, NYSE Liffe, USD/т

високий урожай ріпаку, а ціновий тренд на ринку соєвих бобів та рослинних олій залишається понижувальним. Отже, очікуємо подальшого зниження цін на ріпак.

Фактори зростання:

- зростання котирувань на нафтопродукти NYMEX;
- фіксація прибутку інвесторами.

Фактори зниження:

- понижувальна тенденція на ринку соєвих бобів;
- хороші перспективи виробництва ріпаку в країнах ЄС.

Український ринок ріпаку

Протягом звітного періоду на українському ринку можна було спостерігати формування цін на ріпак

Світовий баланс насіння ріпаку, млн т

	2013/2014	2014/2015*	%
Кінцеві запаси			
Світові	6,742	7,143	5,95
Канада	3,100	2,850	-8,06
ЄС-28	1,749	2,199	25,73
Китай	0,532	0,832	56,39
Україна	0,018	0,018	0,00
Виробництво			
Свігове	71,016	69,112	-2,68
ЄС-28	21,159	22,000	3,97
Канада	18,000	15,400	-14,44
Китай	14,400	14,500	0,69
Україна	2,352	2,000	-14,97
Імпорт			
Світовий	13,846	13,161	-4,95
Китай	3,700	3,500	-5,41
ЄС-28	3,300	2,900	-12,12
Японія	2,450	2,450	0,00
Україна	0,005	0,003	-40,00
Споживання			
Свігове	68,193	68,602	0,60
ЄС-28	23,820	24,050	0,97
Китай	18,200	17,700	-2,75
Канада	7,485	7,650	2,20
Україна	0,127	0,153	20,47
Експорт			
Світовий	13,750	13,270	-3,49
Канада	8,100	8,100	0,00
Україна	2,210	1,850	-16,29
ЄС-28	0,370	0,400	8,11

* – прогноз USDA

нового урожаю. Зазначимо, що в принципі ціновий рівень практично залишився у тому ж діапазоні, що декларували трейдери на старий урожай. На умовах СРТ–порти закупівельні ціни трейдерів склали 4800–5000 грн/т. У червні на ринку не спостерігалось жодної торговельної діяльності, оскільки пропозиція ріпаку старого урожаю була відсутня. Укладання форвардних контрактів на ріпак нового урожаю українськими компаніями також знаходилось на низькому рівні. Це було викликане насамперед нестабільною політичною ситуацією на сході України, в результаті якої експортери не хочуть брати на себе великі ризики. Зазначимо, що Пакистан активно закуповує український ріпак нового урожаю.

Ціни попиту на ріпак нового урожаю протягом звітного періоду знаходились на рівні 4700–4900 грн/т на умовах поставки EXW. Зауважимо, що напередодні збиральної кампанії велика частина трейдерських та переробних компаній озвучували ціни попиту на цю олійну. Експортні ціни на український ріпак на умовах поставки FOB–порти Чорного моря знаходився в діапазоні 450–460 \$/т. **Наш прогноз.** Наступного місяця ми очікуємо значної активізації торгівлі на українському ринку ріпаку, оскільки найближчими днями почнеться збиральна кампанія. Це може призвести до різкого збільшення пропозиції ріпаку на ринку і, відповідно, до зниження закупівельних цін. Проте основним ціноутворюючим фактором на ринку залишиться тренд ріпаку на Паризькій біржі, а на сьогодні він є однозначно понижувальним.

Український ринок насіння соняшнику та соняшникової олії

Протягом звітного періоду на українському ринку насіння соняшнику ціни незначно знизились щодо рівня, який був зафіксований місяцем раніше. Головною причиною понижувального тренду соняшнику було ослаблення експортного ринку

соняшникової олії. Зазначимо, що закупівельні ціни на соняшник знаходились у широкому діапазоні. У східних областях, де на сьогодні спостерігається нестабільна ситуація, переробні підприємства декларували найнижчі закупівельні ціни, оскільки можливість вивезення соняшнику в інші регіони є практично неможливою.

Ціновий рівень соняшникової олії протягом минулого місяця демонстрував понижувальну цінову тенденцію. Головним фактором, який здійснював натиск на ціновий рівень соняшникової олії, був понижувальний ціновий тренд на світовому ринку рослинних олій. Пальмова та соєва олії, починаючи з 2014 року, знаходяться в низхідному ціновому тренді. Цей фактор, безумовно, відображається і на цінах української соняшникової олії. Протягом звітного періоду ціни пропозиції на соняшникову олію на умовах поставки FOB–порти Чорного моря знаходились у діапазоні 840–870 \$/т. На внутрішньому ринку українська соняшниковая олія протягом звітного періоду пропонувалась за цінами 10200–10400 грн/т на умовах EXW. Зазначимо, що цей рівень цін є найвищим у поточному сезоні. Головною причиною для цього є різка девальвація гривні за останні місяці.

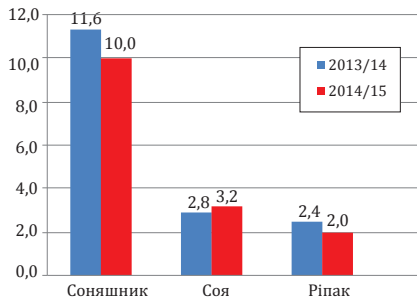
Наш прогноз. Наступного місяця на українському ринку соняшнику навряд чи буде спостерігатись активна торгівля, оскільки запаси соняшнику в країні вже знаходяться на досить низькому рівні. В ціновому відношенні можливе незначне зниження цін за рахунок понижувального тренду на ринку соняшникової олії. Проте значного обвалу цін ми не очікуємо. Щодо експортного ринку соняшникової олії, то ціновий тренд на цьому ринку, найімовірніше, незначно буде знижуватись на фоні слабого ринку рослинних олій у світі. Проте зазначимо, що зниження цін буде обмежене. По-перше, наступного сезону виробництво соняшнику в Україні знизиться приблизно: на 1,6 млн т – до 10 млн т (дані МСГ США), по-друге,

враховуючи нестабільну політичну ситуацію на сході України, деякі оператори ринку можуть закрити переробні заводи соняшнику, що призведе до зниження пропозиції соняшникової олії.

За останніми даними МСГ США, виробництво олійних культур (соняшник, соя і ріпак) в Україні наступного сезону (2014/15) складе 15,2 млн т, що на 1,6 млн т менше, ніж у поточному маркетинговому році. Зокрема, виробництво соняшнику оцінюється в 10 млн т (зниження на 1,6 млн т порівняно з 2013/14 МР), сої – 3,2 млн т (зростання на 0,4 млн т), ріпаку – 2 млн т (зниження на 0,4 млн т).

Виробництво олійних в Україні, млн т

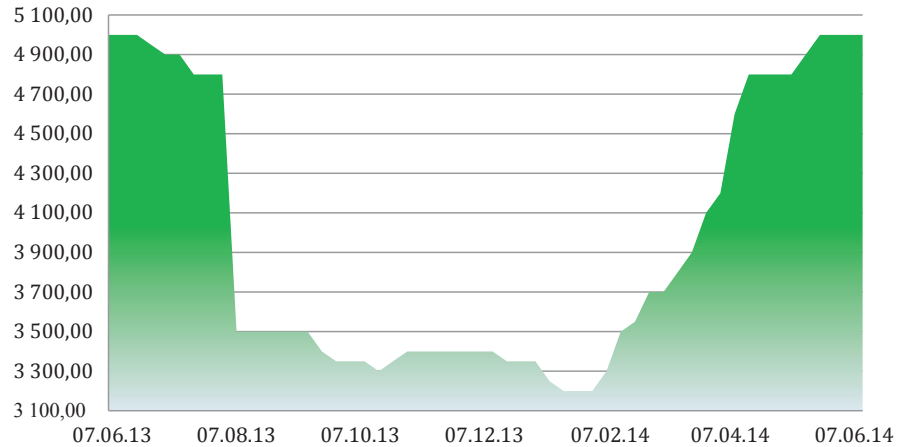

Світовий баланс насіння соняшнику, млн т

	2013/2014	2014/2015*	%
Кінцеві запаси			
Світові	3,019	2,403	-20,40
ЄС-28	0,737	0,747	1,36
Аргентина	0,473	0,470	-0,63
Україна	0,717	0,362	-49,51
Росія	0,369	0,173	-53,12
Виробництво			
Світове	42,856	40,751	-4,91
Росія	10,554	10,204	-3,32
Україна	11,600	10,000	-13,79
ЄС-28	8,712	8,100	-7,02
Аргентина	2,300	2,900	26,09
Імпорт			
Світовий	1,641	1,819	10,85
Туреччина	0,750	0,850	13,33
ЄС-28	0,280	0,250	-10,71
Росія	0,035	0,030	-14,29
Україна	0,015	0,010	-33,33
Споживання			
Світове	41,787	41,130	-1,57
Росія	10,090	10,230	1,39
Україна	11,045	10,165	-7,97
ЄС-28	7,757	7,700	-0,73
Аргентина	2,780	2,830	1,80
Експорт			
Світовий	1,833	2,056	12,17
ЄС-28	0,720	0,640	-11,11
Росія	0,130	0,200	53,85
Україна	0,060	0,200	233,33
Аргентина	0,075	0,080	6,67

* – прогноз USDA

Насіння соняшнику, EXW, грн/т

Експортні ціни на українську соняшкову олію, FOB, \$/т

